

anteuenire. furci & p[ro]latrocinia potius q[uam] bonis ar[ti]b[us]
 ad imperia & honores nitunt[ur] perinde quasi p[ro]tura et c[etera]
 salutaris atq[ue] alia om[ni]a huiusmodi p[ro] se ipsa clara & magnifica
 sint. ac n[on] perinde habeant[ur] ut eor[um] qui eas sustinent iur[is] s[unt]
 Veru[m] ego liberius altiusq[ue] p[ro]cessi. d[omi]ni me civitatis mox p[ro]p[ri]e
 t[er]ra[rum]q[ue] N[um]e ad inceptu[m] redeo. Bellu[m] scriptu[m] s[un]t q[uod] pop[ul]i
 r[omani] cu[m] iugurtha rege numidar[um] gessit. Primu[m] quia magnu[m]
 & ar[ti]s uariaq[ue] uictoria fuit. Dem[um] quia tunc p[ri]mu[m] sup[er]bis
 nobilitatis obuiatu[m] e[st]. Quae contentio diuina ^{atq[ue]} humana
 cuncta p[ro]miscuit. Eoq[ue] uecordis p[ro]cessit. ut studiis ciuilib[us]
 bellu[m] atq[ue] iustitias italiae fine[m] faceret. S[ed] p[ro]p[ri]e huiusce rei
 initiu[m] expediu[m] pauca sup[er] repera[m] quo ad cognoscendum
 om[ni]a illustra magis magisq[ue] in ap[er]to sunt. Bello punico
 secundo quo dux cartaginensiu[m] hannibal p[ro] magnitudine
 nominis r[omani] italiae opes maxime attriuenit. masinissa rex
 numidar[um] in amicicia receptus a publico scipione. cui postea
 africano cognom[en] ex uirtute fuit. multa & p[ro]clara rei mi-
 litaris facinora fecerat. Ob que uictis cartaginensibus
 & capto siphace. cui in africa magnu[m] atq[ue] late imperiu[m]
 ualuit. pop[ul]i r[omani] quascu[m]q[ue] urbes & agros manu ceperit.
 regi dono dedit. Igit[ur] amicicia masinisse bona atq[ue] honesta
 nob[is] p[ro]mansit. S[ed] imperii utraq[ue] ei finis idem fuit. Dem[um]
 me ipsa filius regnu[m] solus obtinuit. mansuetabile & gulosu[m]
 fr[atr]ib[us] morbo absumpt[us]. Is ad herbare & hiemsile ex sese ge-
 nuit. iugurtha u[er]o filiu[m] mansuetabilis fr[atr]is que[m] masinissa
 q[uod] ort[us] ex concubina erat priuatu[m] dereliquit. eode[m]

ex Sallustio

Inueniendi

Alia Sallustii